

DM.cult

► 22

'I'll Never Write My Memoirs'
Grace Jones keert terug
op haar belofte

DM.sport

► 24-25

Victor Vázquez
Afscheidsinterview
met de Spaanse baltovenaar

DM.focus

Dimitri Casteleyn: eerst zakenman, nu schrijver

'Elk boek is
een nieuwe
onderneming'

deWending

Tot Nieuwjaar gaat *De Morgen* elke dag op bezoek bij mensen die geen genoeg nemen met goede voornemens, maar hun leven radicaal omgooien. Slot: Dimitri Casteleyn.

► Casteleyn: 'Als tiener had ik een pact met mezelf gesloten. Ik zou ondernemer worden en ik zou schrijven. Maar wel in die volgorde.'

© TOM VERBRUGGEN

Waar hij schrijft, is enkel stilte. Geen wifi, al zeker geen Facebook. 'Cas Goossens leerde me dat alles in het leven geen kwestie van tijd, maar van prioriteit is', zegt Dimitri Casteleyn (49). Ooit was hij ondernemer, maar nu is hij schrijver.

RIK VAN PUYMBROECK

Stel: je mag kiezen. Je mag kiezen of je de Nobelprijs voor Literatuur of voor Economie wilt. Wat kies je dan?

"Dan liever die voor literatuur."

U leest dit in het vet en u weet – dat is een stille afspraak – dat dit dan een vraag is. Dat ze hier staat, zou moeten wijzen op het begin van een gesprek, maar de voorwaardelijke wijs verraadt het: het zou een gekke openingsvraag zijn. Het is eigenlijk de allerlaatste vraag van dit interview en dus een spoiler. Maar laat het antwoord dan de uitdaging zijn om wat volgt uit te leggen.

Hij is de Messias niet, maar Dimitri Casteleyn werd op Kerstmis wel 49 jaar. Zoals altijd vierde hij dat thuis, maar zoals al enkele jaren zocht hij nadien de zon op, op de Canarische Eilanden. "Je moet zonne-energie opdoen om de winter te trotseren. Zo kun je rustig januari en februari tegemoet", zegt hij. Lezen deed hij er, ideeën opdoen om de Spaanse economie te stimuleren was niet nodig ("de Canarische Eilanden behoren wel tot Spanje, maar er is een eigen wetmatigheid: er wordt héél veel gebouwd en het gaat er dus goed") en schrijven was evenmin nog nodig. Op 17 februari wordt in de Handelsbeurs in Gent *Witte warmte* voorgesteld. Een nieuwe roman, zijn tweede pas: volgend jaar is hij 50.

"Als tiener had ik een pact met mezelf gesloten", zegt Casteleyn. "Ik zou ondernemer worden en ik zou schrijven. Maar wel in die volgorde. Niet samen. Dat zag ik niet goedkomen. Ik schreef toen wel al wat gedichten en ik won in de jongeren categorie van de Literaire Prijs van de stad Harelbeke. Wat niet zo slecht was: ook mensen als Peter Verhelst en dichter Paul Demets zijn daar ooit begonnen.

"Maar toen ik aan de universiteit van Leuven Germaanse ging studeren, kon ik het niet laten om zelf de interfacultaire literaire wedstrijd te organiseren. En na die studies ging ik een masterdiploma in de bedrijfskunde (MBA) halen in Reims. Ik wilde dus beide, maar had al snel door dat je die twee activiteiten niet samen kan doen. Dus focuste ik eerst op ondernemen. En nu op schrijven."

Zijn cv in zeven lijnen: tijdens die MBA loopt de 21-jarige Casteleyn stage bij de toenmalige BRT, nadien blijft hij er twee jaar werken, hij

—
'Als je vrienden vertelt dat je een goedbetaalde job laat staan om alleen aan de zee te gaan zitten, dan krijg je veel meewarige blikken'

gaat aan de slag bij multinationals BP Nutrition en SCA Packaging, richt in 1994 communicatiebureau Ellips op, verkoopt dat in 2001, start en leidt tussen 1995 en 1997 nog e-Com en tussen 2010 en 2014 leidt Casteleyn productiehuis De Raconteurs. De schrijver leidt een sluimerend bestaan.

"Als kind had ik een enorm inspirerende leraar Latijn. Over tien lijnen konden we een uur doorbomen. En aan de universiteit heeft professor Marcel Janssens me de grote liefde

voor Hugo Claus bijgebracht. Later kon Hugo Brems me warm maken voor de Nederlandstalige poëzie. Eigenlijk was ik, ook door me in te zetten voor Theater Malpertuis in Tielt, altijd met taal bezig. Met linguïstiek. Met literatuur. Maar ik kon het niet helpen: in alles zag ik ook mogelijkheden en opportuniteiten. Als jouw reeks *De wending* heet, dan was het dat helemaal. Ik zag die twee sporen altijd."

Alleen aan zee

Een anekdote illustreert soms een levensles. Casteleyn liep dus stage bij de BRT. Of beter: bij de grote baas Cas Goossens zelf. "Zes maanden lang mocht ik elke vrijdagmiddag een kwartier bij hem op bureau vertellen wat ik had gedaan en dan gaf hij me tips en advies en werk voor de volgende week. We waren bezig met het David-project, waarbij ik een oud plan moest uitwerken om kleinere openbare omroepen te laten samenwerken. En we zouden een lunch organiseren met Karel Van Miert. Alleen: dat lukte maar niet. Van Miert stelde dat keer op keer uit. En toen zei Goossens: "Kijk Dimitri, alles in het leven is geen kwestie van tijd, maar van prioriteit."

"Nadien, toen ik in de privé aan de slag ging, heb ik vijftien jaar lang zeventig uur per week gewerkt. Heel vaak zat ik in het buitenland. Ik heb zeker honderd jobs gecreëerd. Maar toen ik in 2001 Ellips verkocht maar in de zaak bleef, sprak ik met de nieuwe aandeelhouders af dat ik vanaf dan elk jaar 10 procent minder zou werken. Letterlijk. Het eerste jaar werkte ik dus nog 90 procent, het volgende 80 enzovoort. De tijd die vrijkwam, besteedde ik aan schrijven. Vaak een week alleen aan de zee. (*lacht*) Als je vrienden vertelt dat je een goedbetaalde job laat staan om alleen aan de zee te gaan zitten, dan krijg je veel meewarige blikken. Maar voor mij voelde het goed."

Vijf jaar lang lukte dat perfect, tot de grens van de 50 procent werd overschreden. "Dat was een keerpunt", zegt hij. "40 procent werken betekent twee dagen wel en drie dagen niet in het bedrijf zijn. Als leidinggevende ben je dan niet meer geloofwaardig en dus heb ik in 2007 beslist helemaal te stoppen."

Toen was Dimitri Casteleyn geen onder-

nemer meer. Vanaf dan mocht hij 'schrijver' antwoorden als iemand hem vroeg wat hij deed. Alleen even, vanaf 2010, maakte hij de uitzondering voor De Raconteurs, een klein productiehuis dat Canvas onder meer de series *Drie generaties*, *Mijnheer de burgemeester* en *Grand Central Belge* schonk.

"Maar in augustus 2013 zat ik aan de vierde druk van *De verjaardag* en dat was het moment om ermee te stoppen. Er is een opvolger gekomen in januari 2014, tot april heb ik die opvolger meegeholpen in een overgangperiode, maar in juni 2014 verkeerde Canvas plots in crisis. Waardoor voor onbepaalde tijd geen opdrachten meer aan externe productiehuisen werden toevertrouwd. Voor De Raconteurs was dat een zware slag. Ze zijn even doorgegaan, maar in november van dat jaar is de zaak geliquideerd met een kleine winst."

Veel van ondernemerschap kennen wij niet. Wel deze ene regel: wees nooit afhankelijk van één opdrachtgever. "Dat klopt", zegt Casteleyn. "Maar het DNA van De Raconteurs was Canvas. Dat soort verhalende televisie kon enkel daar. En misschien moeten we dat niet zo erg vinden. In vier jaar zijn vijf tv-reeksen gemaakt, meer dan dertig tv-programmas: misschien moet je daar gewoon blij mee zijn."

Ondernemer in ideeën

Maar in stapjes, van telkens 10 procent, hervat hij dat schrijven. In 2005 zorgt dat voor *Omgekeerd*, een dichtbundel, hij verkoopt er 1.800 exemplaren van. Voor poëzie is dat veel. Vier jaar later komt *Een mooie verrassing* op de markt, een 'filosofische verhalenbundel', ze lezen die nu zelfs in China, Zuid-Korea en Denemarken. In 2008 en 2009 schrijft hij 80 procent van een roman, die bij De Raconteurs weer de kast in gaat, maar die in 2013 toch verschijnt bij Vrijdag: de debuutroman *De verjaardag* verkocht tot nu 4.000 exemplaren. Nu wordt het vierjaarlijkse ritme doorbroken met *Witte warmte*. Dit keer bij Manteau.

Hij schetst een dag in het leven van de schrijver met drie opgroeiende kinderen. Na een ontbijt van havermout, vers fruit en noten, trekt hij om half 9 naar boven in zijn huis in Sint-Martens-Latem. "Ook al heb ik geen uitzicht op

er om de grote omwentelingen in het leven van de vroegere zakenman te schetsen. De omwentelingen, meervoud. Niet alleen werkt hij nu altijd thuis. Dure zakenlunchen ruilde hij in voor bewust gezond en vegetarisch eten. "Drie jaar geleden las ik *De voedselzandloper* en ik was zo onder de indruk dat ik dat ben gaan toepassen. Met resultaat. Op vier maanden verloor ik 10 procent lichaamsgewicht zonder honger te hebben en ik won een pak energie."

En boeken creëren werd zijn onderneming. Dat is een vraag die op het lijstje stond. Want de tweede (en toegegeven, laatste) wetmatigheid die wij kennen over ondernemerschap is dat ondernemers altijd ondernemen. Ze starten een zaak op, verkopen ze en starten een nieuwe zaak op. Het is van niet anders kunnen. "Ik zeg weleens dat ik van een serieel ondernemer een serieel schrijver ben geworden. Als je twee of meerdere bedrijven opricht, dan noemen ze je een serieel ondernemer. Schrijf je twee of meer boeken, dan blijf je gewoon een schrijver."

"Elk boek begint met een wit blad, van nul. Zo zie ik dat en zo is het. Dus elk boek is elke keer het opstarten van een nieuwe onderneming. Het verschil is dat je niet met klanten in een *business-to-business*-relatie zit, maar met lezers. Dat zijn je klanten in een *business-to-consumer*-relatie. En ze zijn met veel meer. Voor hen ben je een ondernemer in ideeën en gedachten."

Casteleyn vertelt over zijn nachtkastje. Dat ligt vol post-its. "Als ik 's nachts wakker word met een idee, dan schrijf ik dat vlug op. 's Morgens vind ik dat makkelijk terug. Vroeger had ik dat ook al. Alleen schreef ik er toen ideeën op voor mijn bedrijf en doe ik dat nu voor mijn personages." Overdag is de iPhone zijn notitieboekje voor die ideeën. En op een dag stond daar dit in: 'Professor wordt ondernemer.' Op 17 februari wordt dat idee in 230 bladzijden voorgesteld als *Witte warmte*, zijn tweede roman.

"Ik heb een lijstje van een tiental ideeën voor een roman. En als ik er een uithaal, dan begin ik altijd eerst met het schrijven van een synopsis. Victor Sluis, een van de twee hoofdpersonages, is iemand die een wending meemaakt. Hij is professor aan de universiteit van Leuven, gespecialiseerd in nanotechnologie, en beslist op een dag om een spin-off te starten. Hij wordt dus ondernemer. Natuurlijk zit daar een parallel in en kan ik voor dat verhaal putten uit mijn eigen ervaringen. (*lacht*) Ze zeggen altijd dat je tweede roman je moeilijkste is, ik heb dus bewust die eigen ervaringen niet in mijn eerste boek gestopt. Ze kwamen me nu immers beter van pas. Maar een tweede aspect van het verhaal is zijn relatie met zijn dochter Eline en hoe ze allebei op hun eigen manier op zoek gaan naar vrijheid. En doen we ook dat niet allemaal?"

Darlings killen

'Voor de kwetsbare, voor de hoopvolle, voor de reiziger. Voor de zoekende, voor de zuiveren van geest. Alles kan, als je wil, de maakbare mens bestaat.' Het zijn zinnen uit *De maakbare mens*, een lied van Wigbert, het motto waarmee *Witte warmte* opent. Die staan er niet zomaar.

"Ik geloof in de maakbare mens, maar het gaat ook over het personage in dit boek. Is dit autobiografisch? Neen, want dan zou je altijd maar één boek kunnen schrijven. Maar zegt waarover je schrijft iets over wie je zelf bent? Wellicht wel. De wereld van de nanotechnologie was me gaan boeien en als research voor dit verhaal heb ik bedrijven bezocht en boeken gelezen. Als je je zes maanden in een thema verdiept, kun je dus maar beter een thema zoeken dat je interesseert. Vorige week las ik in *De Morgen* nog een interview met een boeddhist. Dat heb ik genoteerd als boeiend. Misschien bekijk ik die als een mogelijk nieuw personage."

Zo gekanteld is het leven. Terugdenkend aan die dagindeling. De eenzaamheid van het schrijven. Niet meer mensen coachen: alleen zichzelf. Hijzelf, Dimitri Casteleyn, de maakbare mens. "Maar eigenlijk heb ik omgekeerd wat vroeger gebeurde. Toen was ik overdag omringd door veel mensen en zocht ik 's avonds de stilte op. Nu ben ik overdag alleen en ga ik 's avonds of in het weekend met mensen om. Of naar het voetbal. Ik zoek bewust contact op Facebook en ik hou ervan lezingen te geven. Misschien dat het makkelijker lukte omwille van die geleidelijkheid: jaar na jaar 10 procent minder. Maar ik maakte een keuze en dat is een rode draad in wie ik ben. Ik probeer naar mijn keuzes te leven."

Een ergernis die hij kent is deze uitspraak van mensen: 'De schoonste tijd van mijn leven was mijn studententijd.' "Dat vind ik heel jammer", zegt hij. "Je moet toch altijd proberen van het heden de schoonste tijd van je leven te maken? Anders ga je op een dag terugblikken op dat leven en vaststellen dat je veel dingen die je had willen doen, niet hebt gedaan. Ik wil in het nu leven. Natuurlijk gaat het niet vanzelf. Maar dan kom je weer bij die maakbare mens terecht. Je hebt het in eigen handen. Als mensen me zeggen dat ik met mijn gat in de boter ben gevallen,

dan zeg ik altijd: 'Neen, ik ben in de melk gevallen. Ik heb de boter zelf gemaakt.'"

Zijn romandebuut uit 2013 werd in de Handelsbeurs voorgesteld. Voor veel volk, aangekondigd met een filmpje, het kostte wat. Met *Witte warmte* gebeurt hetzelfde. Hij weet hoe hij zijn boek in de markt moet zetten, daar is niets mis mee, integendeel: dat lukt goed. Maar zit daar geen idee in? Want Casteleyn weet ook dat veel schrijvers het moeilijk hebben. Dat veel boeken, soms zeer waardevol, niet verkopen. Omdat ze niet de juiste manier vinden om lezers te bereiken. Is dat iets? Een agentschap om schrijvers mee onder de aandacht te brengen, zoals Casteleyn het voor zijn eigen boeken verzorgd. Kansen geven. Een onderneming dus?

"Dat is zeker een goed en levensvatbaar idee", glimlacht hij. "Maar ik ga het zeker niet doen. Want dan heb ik geen tijd meer om te schrijven. De voorbije jaren ben ik meer dan tien keer gevraagd om te zetelen in allerlei raden van bestuur en ik heb altijd geweigerd. Voor je het weet zit je hele dagen in die vergaderingen en dan verlies je alle schrijftijd. Dat wil ik niet. Je moet kiezen in het leven."

'Sophie had haar dochter Eline zover gekregen dat ze naar het verzoeningssetje zou komen met haar vader, de avond voor de grote aankondiging.' Zo begint *Witte warmte* echt. Zinnen die dus geboren werden op die zolderkamer in zijn huis in Sint-Martens-Latem. Vanuit die openingzinnen ontwikkelde het verhaal. Maar schrijven is ook herschrijven. Schrappen. *Darlings killen*.

"Toen ik honderd bladzijden had, heb ik er dertig geschrapt. Om er dan weer zestig bij te schrijven. Tussen de eerste versie en de finale versie van 230 bladzijden zit veel verschil. Maar net daarin zit het plezier van het schrijven en met taal bezig zijn."

Voldoening

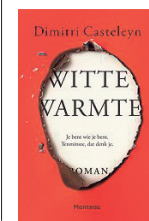
Is de voldoening met iets te vergelijken? Of wat zou iemand van 50, met drie bedrijven, enkele boeken en poëziebundels, eruit pikken als de grootste voldoening? Desnoods één gedicht? Of één communicatiestrategie?

"Dat kun je niet", zegt hij. "En door je vraag beperk je je tot het aspect werk. Ik ben gelukkig getrouwd en heb drie kinderen. Twee zonen van 19 en 17 en een dochter van 14: dat telt ook. De rode draad door alles is enkel dat ik zeer ambitieus blijf. Dat blijf ik: passioneel én ambitieus proberen dat die boeken succes hebben. Maar ik prijs me vandaag ook gelukkig dat ik voor deze volgorde heb gekozen. Eerst onder-

nemen, dan schrijven. Dat heeft me financieel de ruimte gegeven om dit vandaag te doen. En schrijven kan ik tot ik 80 ben, als ik 65 ben moet ik niet op pensioen."

Dan moet de vraag anders. Kijkt iemand die twee werelden in zich houdt, op naar een ondernemer of naar een schrijver? Wie is zijn Grote Voorbeeld? Steve Jobs of Philip Roth, bijvoorbeeld? "Het ene sluit het andere niet uit", zegt hij dan. "Naar Elon Musk (*van onder meer Tesla, RVP*) kijk ik op, maar net zo goed naar Haruki Murakami. Zoals ik nog altijd van Hugo Claus hou en van Jeroen Brouwers. Maar ik heb ook Hugh Howey ontdekt. En wat me in de Nederlandstalige literatuur bijzonder fascineert, is hoe het komt dat sommige schrijvers in Nederland honderdduizenden exemplaren verkopen en hier bijna onbekend zijn. Hoeveel boeken zouden Saskia Noort of Esther Verhoef in Vlaanderen verkopen? Dat is héél bescheiden en enorm verschillend met Nederland. Waaraan zou dat liggen? Wellicht aan promotie en marketing, maar ik weet het niet zeker."

Daar zou hij zich mee kunnen bezighouden. Maar dat gaat Dimitri Casteleyn dus niet doen. Want in 2017 moet er een nieuwe dichtbundel verschijnen. En in 2018 een derde roman. En daarom weten we nu waarom hij aan het begin van dit verhaal dat antwoord gaf op de slotvraag.

Witte warmte van Dimitri Casteleyn verschijnt begin februari bij uitgeverij Manteau/WPG. Bij Standaard Boekhandel is gratis een 'vooruitboekje' te verkrijgen met de eerste drie hoofdstukken.

de rivier, ik noem mijn schrijfkamer Het Leienest. Naar het Lijsternest van Stijn Streuvels. Daar is geen wifi, ik kan er niet op Facebook. En ik schrijf elke dag. Die discipline leg ik mezelf op. Op de middag fiets ik dan naar Gent, ga daar in een van de tien vegetarische restaurants eten en dan keer ik terug. Om te schrijven, tot kwart voor 5, als de kinderen thuiskomen. 's Avonds heb ik een rijk sociaal leven in leesclubs, in literaire clubs of in mijn schaakclub."

Die dagorde staat hier niet zomaar. Ze staat

'Als mensen me zeggen dat ik met mijn gat in de boter ben gevallen, zeg ik: 'Neen, ik ben in de melk gevallen. Ik heb de boter zelf gemaakt'

► Casteleyn: 'Vroeger was ik overdag omringd door veel mensen en zocht ik 's avonds de stilte op. Nu ben ik overdag alleen en ga ik 's avonds of in het weekend met mensen om.'

© TOM VERBRUGGEN

